

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci žalobkyně: **J. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, PO BOX 122, 140 21 Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného o námitkách ze dne 20.3.2013, č.j. OSZ-63727-25/M-Kř-2013, o vdovský důchod, t a k t o :

I. Žaloba s e z a m í t á .

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 16.1.2013, č.j. OSZ-63727-24/D-PI-2013 byl žalobkyni přiznán podle § 49 odst. 1 písm. a), § 50 a § 51 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zdp) od 12. listopadu 2012 vdovský důchod v základní výměře 2.270,-Kč a procentní výměře 4.904,-Kč měsíčně, tj. celkem 7.174,- Kč měsíčně. Podle ustanovení § 115 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů byla výplata vdovského důchodu předána ke sloučení důchodů České správě sociálního zabezpečení.

-2-

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně námitky, ve kterých nesouhlasila s výší přiznané procentní výměry vdovského důchodu. Požadovala, aby procentní výměra důchodu byla vypočítána i z výsluhového příspěvku manžela.

Rozhodnutím ze dne 20.3.2013, č.j. OSZ-63727-25/M-Kř-2013 žalovaný zamítl námitky žalobkyně a potvrdil rozhodnutí žalovaného ze dne 16.1.2013. V odůvodnění žalovaný uvedl, že podle ust. § 51 odst. 2 zdp výše procentní výměry vdovského důchodu činí 50% procentní výměry starobního důchodu, na který měl nárok manžel v době smrti. Celková výše starobního důchodu manžela žalobkyně ke dni 12.11.2012 činila 12.078,-Kč měsíčně, z toho základní výměra činila 2.270,-Kč a procentní výměra důchodu činila 9.808,-Kč. Procentní výměra vdovského důchodu činila 4.904,-Kč, tj. 50% z částky 9.808,-Kč a základní výměra vdovského důchodu činila 2.270,-Kč. Ke dni 12.11.2012 tak celková výše vdovského důchodu činila 7.174,-Kč měsíčně. Dále uvedla, že podle § 115 věty druhé zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, jsou-li splněny podmínky pro nárok na výplatu důchodu starobního a důchodu vdovského, vyplácí oba důchody orgán, který vyplácí důchod starobní. Vzhledem k tomu, že žalobkyni starobní důchod vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení, byl vdovský důchod přiznaný orgánem sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra (dále také jen „orgán sociálního zabezpečení MV“) předán České správě sociálního zabezpečení, která po sloučení výplat důchodů bude oba důchody vyplácet. Dále uvedl, že výsluhový příspěvek, který byl manželů žalobkyně přiznán od 1.4.2007 podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, je dávkou související se skončením služebního poměru, přičemž není dávkou důchodového pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., ze které by se také vyměřoval vdovský důchod.

Včas podanou žalobou se žalobkyně domáhá přezkoumání rozhodnutí žalovaného o námitkách a stejně jako v námitkách brojila proti výší jí přiznané procentní výměry vdovského důchodu, nesouhlasí s tím, že jí vdovský důchod nebyl vypočítán i z výsluhového příspěvku. Uvedla, že tentýž žalovaný vyplácel jejímu manželovi na jeho bankovní účet i důchod z důchodového pojištění příslušníků ozbrojených sil – výsluhový příspěvek jako jednu částku. Výsluhový příspěvek byl od 1.1.2012 zvýšen na 7.304,-Kč měsíčně (doložila rozhodnutím ze dne 28.11.2011). Je přesvědčena, že i z procentní výměry výsluhového příspěvku jí měl být vypočten vdovský důchod. Proto považuje výpočet vdovského důchodu v napadeném rozhodnutí za nezákonný. Dále namítala, že postup žalovaného je v rozporu s poučením v rozhodnutí o přiznání vdovského důchodu. Je v něm uvedeno, že o námitkách rozhoduje ředitel odboru sociálního zabezpečení MV. Ve skutečnosti ale rozhodoval ředitel orgánu sociálního zabezpečení MV JUDr. V. B., který dle jejího názoru rozhodovat neměl, neboť již rozhodoval o zvýšení výsluhového příspěvku jejího manžela – rozhodnutí ze dne 28.11.2011. Žádá, aby soud tento postup JUDr. V. B., ředitele odboru i orgánu sociálního zabezpečení přezkoumal. Žalobkyně trvá na tom, že výsluhový příspěvek je důchodem z důchodového pojištění, ze kterého se vyměřuje i vdovský důchod. Navrhla, aby soud

žalobou napadené rozhodnutí i rozhodnutí prvoinstančního orgánu ze dne 16.1.2013 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že manžel žalobkyně M. K., byl k datu úmrtí, tj. k 12.11.2012, poživitelem starobního důchodu od orgánu sociálního zabezpečení MV v základní výměře 2.270,-Kč a procentní výměře 9.808,-Kč měsíčně, tj. celkem 12.078,-Kč měsíčně. Současně byl odborem MV M. K. vyplácen podle ustanovení § 160 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, výsluhový příspěvek ve výši rozdílu mezi přiznaným výsluhovým příspěvkem a starobním důchodem v částce 7.304,-Kč měsíčně. Zrekapituloval shodně jako v napadeném rozhodnutí výpočet vdovského důchodu žalobkyně, který činí 7.174,-Kč měsíčně. V této výši byl předán ke sloučení s vypláceným starobním důchodem České správě sociálního zabezpečení. Žalovaný dále ocitoval ustanovení § 51 odst. 2 zdp a uvedl, že výsluhový příspěvek je dávkou přiznávanou bývalým příslušníkům bezpečnostních sborů v souvislosti se skončením jejich služebního poměru, v žádném případě není dávkou důchodového pojištění, což dokládá i speciální úprava v zákoně č. 361/2003 Sb. K námitkám žalobkyně ohledně procesních pochybení orgánu sociálního zabezpečení MV sdělil, že ve věcech důchodového pojištění rozhoduje v I. stupni vedoucí dávkového oddělení a v námitkovém řízení pak ředitel odboru sociálního zabezpečení MV. O výsluhovém příspěvku rozhoduje v I. stupni ředitel odboru sociálního zabezpečení MV a v odvolacím řízení ministr vnitra, jedná se o řízení ve věcech služebního poměru dle zákona č. 361/2003 Sb., nikoliv ve věcech důchodového pojištění. Žalovaný rozhodoval v souladu s platnými právními předpisy. Navrhl zamítnutí žaloby, náklady řízení nežádal.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání za souhlasu obou účastníků řízení v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. Po provedeném přezkumu soud dospěl k závěru, že žaloba n e n í d ů v o d n á.

Z dávkového spisu soud zjistil, že žalobkyně uplatnila dne 12.12.2012 prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení v Rychnově nad Kněžnou žádost o vdovský důchod po manželovi, který pobíral starobní důchod, a to od 12.11.2012. V dávkovém spise jsou dále údaje o výši starobního důchodu manžela žalobkyně a výši jím pobíraného výsluhového příspěvku. Tyto skutečnosti jsou mezi účastníky nesporné.

Podle § 49 odst. 1 písm. a) zdp 1) má vdova nárok na vdovský důchod po manželovi, který byl poživitelem starobního důchodu. Ustanovení § 50 zdp upravuje dobu pobírání vdovského důchodu a ustanovení § 51 odst. 2 upravuje výpočet výše

procentní výměry vdovského důchodu, která činí 50% procentní výměry starobního důchodu, na který měl nárok manžel v době smrti.

Sporným mezi účastníky je posouzení, zda výsluhový příspěvek, přiznaný manželu žalobkyně podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, je či není dávkou důchodového pojištění, ze kterého se vyměřuje procentní výměra vdovského důchodu podle ustanovení § 51 odst. 2 zdp.

Soud konstatuje, že tato problematika byla již opakovaně předmětem zkoumání a posouzení před Nejvyšším správním soudem (dále také jen „NSS“). Lze tak odkázat na jeho rozsudek č. j. 3 Ads 121/2009 ze dne 29.4.2010, dostupný na www.nssoud.cz, v němž NSS uvádí, že je třeba vycházet z charakteru výsluhového příspěvku. *„Jedná se o zvláštní dávku, poskytovanou jako určitou kompenzaci náročnosti výkonu služby po uplynutí stanoveného počtu let ve služebním poměru. Proto je také tato dávka upravena přímo zákonem o služebním poměru, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění. Svou povahou se jedná o výsluhový nárok závislý pouze na odsloužených letech bývalého příslušníka u ozbrojených sborů, nikoliv o dávku určenou k finančnímu pokrytí některé ze sociálních situací (rizik), k němuž jsou určeny dávky důchodového pojištění (stáří, invalidita, ztráta živitele apod.). Jak uvedl Ústavní soud v nálezu Pl. ÚS 17/96, přístupný na <http://nalus.usoud.cz>, (který se ovšem vztahoval na jinou právní úpravu obdobného výsluhového nároku příslušníků ozbrojených sil), „...obtíže hledání nového zaměstnání zmírňuje právě výsluhový příspěvek, na který by stěžovatel měl stálý nárok v každém jiném zaměstnání, s výjimkou služebního poměru. ... Výsluhový příspěvek nelze chápat jako součást odměny za práci, nýbrž podle stanoviska ministra práce a sociálních věcí, s nímž se Ústavní soud ztotožnil, jako samostatný příjem, který nebyl součástí tzv. služebního příjmu a není ani součástí platu příslušníků ozbrojených sil. Jde o zvláštní kategorii peněžního příjmu, odůvodněnou do určité míry sociálními důvody“. Proto nelze souhlasit se stěžovatelem v tom, že se jedná o důchodovou dávku, na jejíž přiznání by se vztahovaly obecné předpisy o důchodovém pojištění (zejména zákon č. 155/1995 Sb. a zákon č. 582/1991 Sb.). Služební zákon odkazuje na předpisy důchodového pojištění pouze podpůrně v otázce valorizace a souběhu výsluhového příspěvku s důchodem (§ 159 a § 160 tohoto zákona), z čehož však nelze dovodit ničeho o právním charakteru a účelu této dávky.“*

Soud pak s ohledem na výše učiněné závěry NSS uzavírá, že výsluhový příspěvek není dávkou důchodového pojištění a žalovaný proto při výpočtu vdovského důchodu žalobkyni nepochybil, pokud jí započítal do procentní výměry vdovského důchodu toliko 50% procentní výměry starobního důchodu manžela ve výši 4.904,-Kč měsíčně.

K žalobní námitce o procesním pochybení žalovaného krajský soud předně uvádí, že podle 9 odst. 1 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. Ministerstvo vnitra provádí,

řídí a kontroluje důchodové pojištění u příslušníků Policie České republiky, příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky....Podle odstavce 2 citovaného ustanovení orgány Ministerstva vnitra rozhodují v oboru své působnosti o dávkách důchodového pojištění příslušníků uvedených v odstavci 1 písm. b) a provádějí jejich výplatu.

Podle § 2 odst. 5 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb., může ministr vnitra na žádost ředitele bezpečnostního sboru pověřit vedoucího organizační části ministerstva rozhodováním o výsluhovém příspěvku příslušníků. Podle odstavce 6 citovaného ustanovení jsou nadřízený ředitele bezpečnostního sboru, ředitel bezpečnostního sboru a osoby pověřené rozhodováním ve věcech služebního poměru podle odstavců 1 a 3 až 5 služebními funkcionáři.

Odpověď na žalobní námitku, týkající se procesního pochybení žalovaného při rozhodování, kdy rozhodující služební funkcionář JUDr. V. B. je jednou označen jako ředitel orgánu sociálního zabezpečení MV a jednou jako ředitel odboru sociálního zabezpečení MV lze rovněž nalézt ve výše citovaném rozsudku NSS č.j. 3 Ads 121/2009 ze dne 29.4.2010, v němž NSS řešil stejnou procesní námitku a učinil následující závěr: „Ve správním spisu je založeno nařízení Ministerstva vnitra č. 39/2007 ze dne 14. června 2007, kterým se vydává organizační řád Ministerstva vnitra. Z tohoto interního normativního předpisu žalovaného vyplývá, že ministerstvo vnitra se člení v zásadě do základních organizačních celků, jimiž jsou odbory nebo jiné celky na této úrovni (čl. 3 odst. 1). Vyšším organizačním celkem je sekce, nižším organizačním celkem je oddělení. V sekci sociálního a zdravotnického zabezpečení a odborné přípravy je začleněn i odbor sociálního zabezpečení, který se člení na vnitřní oddělení [čl. 3 odst. 6 písm. c) bod 1 nařízení].... Podle pokynu ministra vnitra č. 6 ze dne 4. 1. 2007 byl na základě ustanovení § 2 odst. 5 písm. b) zákona č. 361/2003 Sb. pověřen ředitel odboru sociálního zabezpečení rozhodováním o výsluhovém příspěvku příslušníků Policie ČR na základě žádosti policejního prezidenta. Ohledně věcné a funkční příslušnosti ředitele odboru sociálního zabezpečení v rámci organizační struktury žalovaného lze poukázat na příslušné pasáže nařízení ministerstva vnitra, z jehož ustanovení vyplývá, že odbor sociálního zabezpečení byl tímto interním nařízením zřízen od data jeho účinnosti a patří k základním organizačním útvarům žalovaného a je tedy jeho „organizační částí“ ve smyslu dle ustanovení § 2 odst. 1, 5 písm. b) služebního zákona (viz k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu 16. 3. 2009, č. j. 4 Ads 139/2008 - 126, přístupný na www.nssoud.cz).“ NSS dále uvedl, že „nepřehlédl, že prvoinstanční rozhodnutí (o výsluhovém příspěvku) je vydáno pod hlavičkou „odboru sociálního zabezpečení“ žalovaného a je podepsáno jeho ředitelem služebním funkcionářem JUDr. V. B.. Rozhodnutí žalovaného o přiznání starobního důchodu podepsané tímž služebním funkcionářem JUDr. V. B. je označeno hlavičkou „orgánu sociálního zabezpečení“ žalovaného. NSS k této odlišnosti uvádí, že z výkladu nařízení ministerstva vnitra skutečně nevyplývá, že by mezi organizačními částmi ministerstva k datu vydání rozhodnutí o přiznání důchodu byl

uveden orgán sociálního zabezpečení (tj. explicitně v dikci výše citovaného ustanovení § 9 zákona č. 582/1991 Sb. stanovující kompetenci ministerstva vnitra v oblasti důchodového a nemocenského pojištění). Městský soud však správně uvedl, že tento termín užitý v dikci § 9 zákona č. 582/1991 Sb. neznamená, že by se určitá organizační část žalovaného definovaná interními předpisy musela takto nazývat, nýbrž se jedná o vymezení kompetence žalovaného jako orgánu sociálního zabezpečení pro účely důchodového pojištění.“

Z výše uvedeného je vztaženo na případ žalobkyně zřejmé, že služební funkcionář JUDr. V. B. byl oprávněn rozhodovat o námitkách proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení MV ve věci rozhodnutí o přiznání vdovského důchodu (dle poučení v rozhodnutí o přiznání vdovského důchodu ze dne 16.1.2013). Byl oprávněn rozhodovat i o výsluhovém příspěvku podle zákona č. 361/2003 Sb. Tato žalobní námitka je proto rovněž nedůvodná.

Soud uzavírá svůj přezkum konstatováním, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, soud neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, a proto mu nezbylo, než v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. , když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného zákonného ustanovení, ostatně přiznání náhrady nákladů řízení ani nežádal.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

-7-

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 20. prosince 2013

JUDr. Ivona Šubrtová, v.r.
samosoudkyně